

М. М. Комариця

Поступ

«**ПОСТУП**» — місячник. Друкували у Львові з підназвами: студентський вістник (1921—26) та вістник літератури й життя (1927—30). Всього 108 чисел. Видавці: Марійське товариство молоді, [Католицька акція](#), видавництво [«Добра книжка»](#). Редколегія: [О. Надрага](#), [О.-М. Мох](#), [А. Монтрезор](#), [Г. Лужницький](#), І. Гладилевич та ін. Додатки: «Наш прапор» (1921), «Під ясным прапором» (1922—24), «Руханково-спортовий вісник» (1922—23). Основні рубрики: «Зі світа», «В Польщі», «З Католицької акції», «З природи й техніки», «Всячина», «Зі студентського життя», «З гетьманського руху», «Серед книг і журналів», «Літературні записки», «Бібліографія».

Назва часопису — своєрідна форма полеміки з тими, хто вважав релігію перешкодою на шляху розвитку людини та суспільства. Пріоритетними у студентському вістнику були проблеми здобуття вищої освіти в умовах заборон польської влади, запровадження коєдукації, духовного й морального виховання. Журнал гуртував католицьких літераторів групи «Логос», спонукав до захисту християнських цінностей і своїх громадянських прав. У статтях обґрунтовували сутність ідей консервативного монархізму В. Липинського, специфіку націоналістичної доктрини в контексті християнської філософії та історії України, універсалістичні течії, зокрема християнський універсалізм. Вміщено огляд історії філософської думки в Україні та комплекс питань, пов'язаних із формуванням «католицької філософії», яку заснував Тома Аквінський. Історична тематика представлена публікаціями про події від часів Київської Русі до Визвольних змагань 1917—21 з особливою увагою до періодів Великого князівства Литовського, козащини з огляду на тяглість державної традиції та психологію вождя і маси, зв'язок українців з іншими слов'янськими народами, а культурологічна — про українські сакральні пам'ятки Галичини, Холмщини та Надсяння, розвиток наукового й театрального життя в Україні, емансипацію як індикатор культурного розвитку нації. У публікаціях з історії Церкви та богослов'я осмислювали, зокрема, взаємини між християнством і соціалістичною доктриною, ставлення Церкви до містичних явищ, специфіку розвитку в Галичині Католицької акції, апостольську місію

католицької преси через пропаганду християнства модерними засобами. Літературознавчі розвідки також мали широкий тематичний діапазон — від теоретичних проблем до аналізу текстів, від фольклору до тогочасної модерної поезії, специфіку католицької літератури, театрального життя; аналізували творчий і науковий спадок Т. Шевченка, О. Потебні, М. Лисенка, О. Олеса, П. Тичини, Р. Тагора, тому важливим для українських письменників був досвід таких західноєвропейських митців, як П. Бурже, С. Ундсет, С. Ляґерлеф. У низці статей висвітлювали питання збереження та розвитку української мови як генетичного коду нації в умовах бездержавності, її уніфікації через правопис з огляду на історичні відмінності в Галичині та Наддніпрянщині.

Серед авторів наукових розвідок — Л. Биковський, І. Гладилевич, М. Гнатишак, В. Залозецький, В. Заїкін, Є. Томашівський, О. Назарук, Я. Гординський, К. Лаврінович, Й. Скрутень, К. Чехович; художніх творів — Ю. Дараган, Л. Мосендз, Р. Завадович, Ю. Кміт, Г. Костельник, А. Курдидик, Г. Лужницький (під псевдонімом Меріям), В. Мельник (В. Лімниченко), Г. Мневська (Галина Орлівна), О.-М. Мох (Орест Петрійчук), Ю. Редько, М. Рильський. Публікували українські переклади Р. Бенсона, Е. Вергарна, П. Верлена, Г. Гайне, Я. Купали, Я. Коласа, С. Ляґерлеф, М. Метерлінка, Р. Тагора, Г.-К. Честертона; матеріали й некрологи, присвячені св. Йосафату, Г. Сковороді, Папі Римському Венедикту XV, митрополиту Андрею Шептицькому, О. Новаківському. Журнал ілюстрований світлинами історичних пам'яток Львова, портретами відомих українських діячів, обкладинки роботи [А. Манастирського](#) та [П. Ковжуна](#). Від січня 1931 замість «П.» почали видавати літературно-науковий журнал [«Дзвони»](#).

Рекомендована література

1. Животко А. Історія української преси. Мюнхен, 1989—90;
2. Комариця М. Поступ // Українські часописи Львова 1848—1939 рр. Т. 3: 1920—1939. Л., 2003.

Бібліографічний опис:

Поступ / М. М. Комариця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-886493>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).